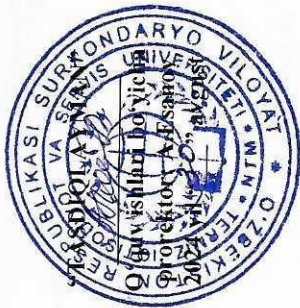

Nasibo

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLYI TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS UNIVERSITETI

IQTISODIYOT NAZARIYASI

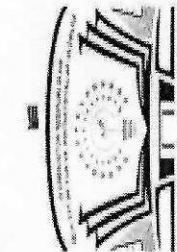
FANI BO'YICHA

SILLABUS

(Kunduzgi ta'lim shakli uchun)

Bilim sohasi:	400000 – Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410000 – Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi:	60411100 – Jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy munosabatlar
	60410200 – Buxgalteriya hisobi

TERMIZ – 2024

Modul / FAN SILLABUSI

Iqtisodiyot va axborot texnologiyalari fakulteti
6041100 Jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy
60410500-Buxgalteriya hisobi,

Fan nomi:	Iqtisodiyot nazariyasi
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	ECOTHE10
Yil:	1
Semestr:	1/2
Ta'lim shakli:	kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	150
Ma'ruza	30
Amaliy mashg'ulotlar	30
Labaratoriya ishi	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	5
Baxolash shakli:	Test/yoзма
Fan tili:	O'zbek
	O'zbek

Fan maqsadi	
FMI	<p>Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarga iqtisodiy bilimlarning nazariy asoslari, iqtisodiyotdagi asosiy tushuncha va kategoriyalarni, iqtisodiy qonunlar va prinsiplarni o'rgatish hamda amaliyotda ularni qo'llay olish xususiyatini shakllantirish, ongli qarorlar qabul qilishga yordam berishdan iborat.</p> <p>Fanning vazifasi - nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, qonunlar va kategoriyalar mazmun-mohiyatini o'rgatish, ularga</p>

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif:	Mamadjanova Tuyg'unoy Ahmadjanovna Xaydarova Shoxista Davronovna Eshqulova Nasiba Normo'minovna
E-mail:	tuygunoy_mamadjanova@tues.uz nasibaeshqulova85@gmail.com sh.davranovna@gmail.ru
Tashkilot	Termiz iqtisodiyot va servis universiteti
Taqrizchilar	Xatamov O.Q –Termiz davlat universiteti Kompyuter va dasturiy injenering kafedrası mudiri, i.f.d., prof. Abdulxayeva G.M– Termiz davlat universiteti Turizm va mehmonxona xo'jaligi kafedrası mudiri, i.f.f.d., dotsent.

Mazkur sillabus universitet o'quv uslubiy Kengashining 2024 yil 30-avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur sillabus "Iqtisodiyot" kafedrasining 2024 yil 28-avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

O'quv – uslubiy bayonning tasdiqlanishi

Fakultet dekani: Z.Turayev

Kafedra mudiri: Sh.Yarmatov

Tuzuvchilar: T.Mamadjanova
N.Eshqulova
Sh.Xaydarova

nisbatan shaxsiy munosabatlarni shakllantirish orqali iqtisodiy muammolarni yechish yo'llarini topa olish qobiliyatlarini shakllantirish.	
Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1	Iqtisodiy bilim asoslari
2	Matematika
3	Iqtisodiy ta'limotlar tarixi
Ta'lim natijalari (TN)	
<i>Bilimlar jihatidan</i>	
TN 1	Talabalar ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotning umumiy asoslari, bosqichlarning o'zgarish sabablari va oqibatlari, iqtisodiy qonunlar va kategoriyalar iqtisodiyotning asosiy tushunchalarini (talab, taklif, raqobat, narx belgilash) to'g'risida to'g'risida tasavvur va bilimga ega bo'lishadi va ularni real iqtisodiy jarayonlarda qo'llay olishadi;
TN 2	Iqtisodiy tizimlarning turlari, jumladan bozor iqtisodiyoti, aralash iqtisodiyot va davlat boshqaruvining turli modellari, ishlab chiqarish jarayoni, foyda, xarajatlar, mehnat bozori va mulkchilik haqida bilimlarga ega bo'lishadi.
TN 3	Talabalar yalpi ichki mahsulot (YalM), yalpi talab va yalpi taklif, investitsiyalar va iqtisodiy o'sish kabi makroiqtisodiy ko'rsatkichlarni, moliya tizimi, davlatning iqtisodiy o'rni, pul-kredit siyosati va bank tizimining makroiqtisodiy barqarorlikka ta'sirini tushunadilar va ularni baholash usullarini o'rganadilar.
TN 4	Talabalar xalqaro iqtisodiy integratsiya, savdo va valyuta ayirboshlash tizimlari, hamda ularning milliy iqtisodiyotlarga ta'sirini tahlil qiladilar.
<i>Ko'nikmalar jihatidan:</i>	
TN 5	Iqtisodiyot asoslarini, milliy iqtisodiyotning amal qilishi va rivojlanish qonuniyatlarini; makroiqtisodiy darajadagi vaziyatlarni iqtisodiy jarayonlarning amal qilish ko'nikmalariga ega bo'lishi;
TN 6	Iqtisodiy hodisa va jarayonlarni tahlil qilish usullarini bilgan holda samarali qo'llash; iqtisodiy muammolar bo'yicha yechimlar qabul qilish malakasiga ega bo'lishi kerak.
TN 7	Ilmiy-uslubiy adabiyotlar bilan ishlash malakalariga ega bo'lishi lozim; mustaqil ishlash, o'z-o'zini tashkil etish va o'z-o'zini tarbiyalash ko'nikmalariga ega bo'lishi lozim.

Talabning semestr davomida fan bo'yicha to'plagan umumiy balli har bir nazorat turidan belgilangan qoidalariga muvofiq quyidagi formula orqali hisoblanadi:

$$YaN = DI + JN + ON + YaN$$

bu yerda: DI – dars mashg'ulotlaridagi ishtirok; JN – joriy nazorat; ON – oraliq nazorat; YaN – yakuniy nazorat.

Eslatma: dars mashg'ulotlaridagi ishtiroki, joriy nazorat va oraliq nazoratlar uchun ajratilgan jami ballar (50 ball)ning kamida 60 foizini to'play olmagan talabning yakuniy nazoratiga kirishiga ruxsat berilmaydi.

Mashg'ulotlar shakli: Maruza (M)	
I-semester	
M 1	Iqtisodiyotga kirish
M 2	Iqtisodiyot nazariyasi fanining predmeti va o'rganish usullari.
M 3	Ishlab chiqarish jarayoni, uning natijalari va samaradorligi
M 4	Iqtisodiy tizim modellari
M 5	Mulkchilik shakllari va mulkchilik munosabatlari.
M 6	Tovar-pul munosabatlari
M 7	Bozor iqtisodiyotining mazmuni va uning amal qilishi
M 8	Bozor iqtisodiyotiga o'tish davri va uning O'zbekistondagi xususiyatlari
N 9	Talab va taklif nazariyasi, bozor muvozanati
M 10	Mukammal bozorda raqobat va monopoliya.
M 11	Narxning mohiyati va uning shakllanishi.
M 12	Tadbirkorlik faoliyati va tadbirkorlik kapitali
M 13	Ishlab chiqarish xarajatlari va foydasi
M 14	Ish haqi va mehnat munosabatlari
M 15	Agar munosabatlari va agrobiznes
II-semester	
M 16	Milliy iqtisodiyot va uning makroiqtisodiy o'lchamlari.
M 17	Yalpi ichki mahsulotning tarkibiy tuzilishi.
M 18	Iqtisodiy taraqqiyot, iqtisodiy o'sish va milliy boylik
M 19	Yalpi talab va yalpi taklif
M 20	Iste'mol va jamg'arma, ularning manbalari.
M 21	Investitsiyaning mohiyati va turlari.
M 22	Milliy iqtisodiyotning muvozanati va mutanosibli rivojlanishi.
M 23	Iqtisodiyotning siklliligi. Bozor iqtisodiyotida inqirozlar
M 24	Ishchi kuchi, uning bandligi va ishsizlik
M 25	Moliya tizimi va moliyaviy siyosat. Soliqlar va uning vazifalari
M 26	Pul-kredit tizimi va banklar
M 27	Davlatning iqtisodiy roli
M 28	Aholi daromadlari va davlatning ijtimoiy siyosati
M 29	Jahon xo'jaligi va uning rivojlanish evolyutsiyasi.
M 30	Xalqaro iqtisodiy integratsiya va xalqaro valyuta munosabatlari

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: Amaliy (A)	
I-semester	
A 1	Iqtisodiyotga kirish
A 2	Iqtisodiyot nazariyasi fanining predmeti va o'rganish usullari.
A 3	Ishlab chiqarish jarayoni, uning natijalari va samaradorligi
A 4	Iqtisodiy tizim modellari
A 5	Mulkchilik shakllari va mulkchilik munosabatlari.

JN ballar(20ball) konvertatsiyasi	
baho	ball
"5"	18-20
"4"	14-17
"3"	12-13
"2"	11
	O'zlashtirish
	90-100%
	70-89,9%
	60-69,9%
	0-59,9%
ON ballar (30 ball) konvertatsiyasi.	
baho	Ball
"5"	27-30
"4"	21-26
"3"	18-20
"2"	17
	o'zlashtirish
	90-100%
	70-89,9%
	60-69,9%
	0-59,9%
YaN ballar(50 ball) konvertatsiyasi	
baho	ball
"5"	45-50
"4"	35-44
"3"	30-34
"2"	29
	o'zlashtirish
	90-100%
	70-89,9%
	60-69,9%
	0-59,9%

Talabalar o'zlashtirishini baholash tizimlarini qiyosiy taqqoslash JADVALI

"5"baholik tizimi	Yevropa kredit transfer tizimi (ECTS-European Credit Transfer System)	"100" ballik shkala (%)
"5"(a'lo)	"A"	90 — 100
"4"(yaxshi)	"B"	70 — 89,9
	"C"	
"3"(qoniqarli)	"D"	60 — 69,9
	"E"	
"2"(qoniqsiz)	"FX"	0 — 59,9
	"F"	

TALABALAR BILIMINI BAHOLASH TARTIBI			Topshiriqlarni bajarilish muddati*
Reytingni baholash turlari	Ma'ks. ball	Bajariladigan topshiriqlar	
Joriy nazorat, shundan	20	O'quv jarayonining jadvali bo'yicha	
Dars mashg'ulotlarida ishtiroki	4	talabning dars jadvaliga muvofiq ma'ruza, seminar, amaliy mashg'ulot, laboratoriya mashg'ulotlarida ishtirok etishi. Talabalarining dars mashg'ulotlariga ishtirok etishlari majburiy hisoblanadi va talablarning dars mashg'ulotlariga ishtiroki rag'batlantiriladi.	Fanning dars jadvalidagi auditoriya vaqtiga mos holda
Amaliy mashg'ulotlarda ishtiroki	16	Fanning xususiyatidan kelib chiqqan holda amaliy mashg'ulotlarda og'zaki so'rov, test o'tkazish, suhbat, nazorat ishi, kollokvium, keys stadi, kazus yoki fabula vaziyatli topshiriqlar, loyiha, uy vazifalarini bajarishi, Talabalar mustaqil ishlari bo'yicha muammoli vaziyatlar bo'yicha muzokaralanda faol ishtirok etishi talab etiladi	Fanning dars jadvalidagi auditoriya vaqtiga mos holda
Oraliq nazorat, shundan	30	Tasdiqlangan jadval asosida	
Oraliq nazorat, shundan	30	Tasdiqlangan jadval asosida og'zaki (kamida 3 ta savol) nazorati o'tkaziladi. Nazorat savollarining 60 % talabalar mustaqil ta'lim doirasida o'zlashtiradigan mavzulardan iborat bo'ladi	Dars hajmining 60-80% ni o'tgandan so'ng
Yakuniy nazorat	50	Tasdiqlangan jadval asosida	O'quv bo'limi tomonidan tasdiqlangan muddatlarda
Yakuniy nazorat	50	Tasdiqlangan jadval asosida (test 50 ta savoldan iborat bo'ladi, yozma ish shaklida bo'lsa 5 ta savol) o'tkaziladi. Nazorat savollarining 60 % talabalar mustaqil ta'lim doirasida o'zlashtirgan mavzulardan iborat bo'ladi.	O'quv bo'limi va dekanat tomonidan tasdiqlangan muddatlarda
Jami	100		

A 6	Tovar-pul munosabatlari
A 7	Bozor iqtisodiyotining mazmuni va uning amal qilishi
A 8	Bozor iqtisodiyotiga o'tish davri va uning O'zbekistondagi xususiyatlari
A 9	Talab va taklif nazariyasi, bozor muvozanati
A 10	Mukammal bozorda raqobat va monopoliya.
A 11	Narxning mohiyati va uning shakllanishi.
A 12	Tadbirkorlik faoliyati va tadbirkorlik kapitali
A 13	Ishtirok chiqarish xarajatlari va foydasi
A 14	Ish haqi va mehnat munosabatlari
A 15	Agrar munosabatlar va agrobiznes
II-semester	
A 16	Milliy iqtisodiyot va uning makroiqtisodiy o'lchamlari.
A 17	Yalpi ichki mahsulotning tarkibiy tuzilishi.
A 18	Iqtisodiy taraqqiyot, iqtisodiy o'sish va milliy boylik
A 19	Yalpi talab va yalpi taklif
A 20	Iste'mol va jamg'arma, ularning manbalari.
A 21	Investitsiyaning mohiyati va turlari.
A 22	Milliy iqtisodiyotning muvozanati va mutanosibli rivojlanishi.
A 23	Iqtisodiyotning siklliligi. Bozor iqtisodiyotida inqirozlar
A 24	Ishchi kuchi, uning bandligi va ishsizlik
A 25	Moliya tizimi va moliyaviy siyosat. Soliqlar va uning vazifalari
A 26	Pul-kredit tizimi va banklar
A 27	Davlatning iqtisodiy roli
A 28	Aholi daromadlari va davlatning ijtimoiy siyosati
A 29	Jahon xo'jaligi va uning rivojlanish evo'yutsiyasi.
A 30	Xalqaro iqtisodiy integratsiya va xalqaro valyuta munosabatlari

№	Mustaqil ta'lim mavzulari nomi	Ajratilgan soatlar
1	Amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish va uy ishlarni bajarish	24
2	Berilgan manbalarni tahlil qilish	10
3	Fanga oid bo'lgan mavzu bo'yicha taqdimot tayyorlash va himoya qilish	12
4	Anjumanga maqola yoki tezis tayyorlash	20
5	Tanlangan mavzu bo'yicha iqtisodiy ko'rsatkichlarni yig'ish va yozma ishini tahliliy bajarish	10
	Jami:	76

Talabning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichlari nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsifiya etiladi:

- a) 5 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:
- Fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olish;
 - Fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
 - Fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy mohiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
 - Fan doirasida mustakil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon etib olish;
 - Berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olish;
 - Konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
 - Fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;

b) 4 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- Fanning mazmunini amaliy axamyatini tushungan bo'lsa;
- Fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- Fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olish;
- Fan bo'yicha konspektni puxta shakillantirgan bo'lsa;
- Fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- Fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa;
- Fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa;

c) 3 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- Fandagi mavzularni tor doiraga yoritib bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- Bayon qilish ravon bo'lmasa;
- Fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinmasa;
- Fan bo'yicha matn puxta shakillantirilmagan bo'lsa;

d) Quyidagi hollarda talabning bilim darajasi qoniqsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- Fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilgan bo'lsa;
- Fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- Fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olinganligi sezilib tursa;
- Fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- Fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- Fanni bilmasa;

Asosiy adabiyotlar	
1	H. Mamedov, N. Muminov, A. Umarov, A. Ismailov. Iqtisodiyot nazariyasi Darslik. - T. "Bookmany print" 2022. 537b 1-2-3 tom
2	Shodmonov Sh.Sh., Rahmatov M. Iqtisodiyot nazariyasi Darslik. - T. Zamin Nashr. 2021. - 856 bet.
3	Хажнев Б. Д., Мамбетжанов К.К. Экономическая теория. Учебник Т.: «ИКТИСОДИЕТ». 2019. - 552. стр
4	Z. T. Gaibnazarova, Sh. A. Isamuxametov. Iqtisodiyot nazariyasi. (Darslik) - T.: «Innovatision rivojlanish nashriyot-matbaa uy». 2020. 526 b.
5	Xodiyev B.Yu., Shodmonov Sh.Sh. Iqtisodiyot nazariyasi Darslik. - T. Barkamol fayz-media, 2017. - 783 bet.
Qo'shimcha adabiyotlar	
1	Tursunov A.M. Iqtisodiyot nazariyasi. O'quv qo'llanma. T.: «Ilm ziyo zakovat», 2024. -375
2	Iminova.A.N, Shuhratov.Sh.M, Bababekova.B.N, Muhammadaliev.B.N Iqtisodiyot nazariyasi. O'quv qo'llanma. T. Muhammad Al-Xorazmiy nomidagi TAJU Nurafshon filiali/- 2021.-224 b
3	R. Glenn Hubbard, A. Patrick O'Brian. Essentials of Economics. 6th edition. Pearson. New York. 2019
4	Экономическая теория: учебник / С.С. Носова — 4-е изд., стр. - Москва: КНОРУС, 2017. - 792. с.
Axborot manbaalari	
1	www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi
2	www.gov.uz - O'zbekiston respublikasi hukumat portali
3	www.tradingeconomics.com — экономические показатели
4	https://umilibrary.uz/
5	www.ziyou.net